

ГОЛЕМБІОВСЬКИЙ
Іван

Учасник боїв у Львові в 11.1918; потім командант 1-го куреня 3-ї бригади. Перебував за Збручем. Восени 1919 призначений обозним референтом 3-ї бригади.

П. від тифу в с. Печера (нині Тульчин. р-ну Вінниц. обл.).

Літ.: Гуцал П. Підгаєччина в період Західно-Української Народної Республіки // Підгайці та Підгаєччина. Наук.-краєзн. збірник. Вип. 2. Тернопіль, 2017. С. 186.

Петро Гуцал

ГОЛЕМБІОВСЬКИЙ

Іван

(04.06.1896–14.10.1978) – старшина УГА, педагог, громад. діяч. Н. у м. Жидачів (нині Львів. обл.). Здобув освіту в Станиславів. г-зії.

З весни 1915 на військ. службі в 9-му піх. полку австро-угор. армії, четар. Воював на Сх., Рум. та Італ. фронтах. Важко поранений у 05.1917. Лікувався у Відні. Вивчав філософію і філологію у Віден. ун-ті. 20.10.1918 відправлений на мед. комісію.

31.10.1918 отримав доручення від повітової нац. ради роззброїти австр. жандармів у м. Жидачів та с. Цуцилівці, а також зайняти військ. склади в м. Жидачів. З допомогою священників І. Головкевича та І. Щербанюка й молоді з їхніх парафій успішно виконав наказ. 1.11.1918 – тимчасовий військ. командант у м. Жидачів; розпочав підготовку сотні, з якою в 12.1918 вирушив на фронт біля м. Львів. Поранений під с. Скнилів (01.1919). Лікувався в м. Станиславів. Чл. мобілізаційної комісії. У 03.1919 повернувся на фронт. Поручник УГА, воював у складі 3-ї Бережан. бригади біля Кам'янець-Подільського, Проскурова, Старокостянтинова, Житомира, Коростеня, Бершаді до весни 1920.

Продовжив навч. у Віден. ун-ті. 06.1922–06.1939 – учитель укр. г-зії у м. Станиславів. 1939–41 працював в облвно, згодом в Ін-ті удосконалення учителів у м. Станиславів. 1941–44 – посажник у м. Станиславів. Рятував українців від керівника гестапо Ф. Крюгера та комісара Бо.

Після 03.1944 в еміграції. З 03.1950 проживав у м. Нью-Гейвен (шт. Коннектикут, США).

П. у м. Нью-Гейвен, де й похований на цвинтарі Св. Бернарда.

Літ.: А. Б. Проф. Іван Голембійовський – педагог, посажник м. Станиславова // Альманах Станиславівської землі: збірник матеріалів до історії Станиславова і Станиславщини. Т. 1. Нью-Йорк; Торонто; Мюнхен, 1975. С. 650–651; *Логаза М.* Світлій пам'яті проф. Івана Голембійовського // Альманах Станиславівської землі: збірник матеріалів до історії Станиславова і Станиславщини. Т. 2. Нью-Йорк; Париж; Сідней; Торонто, 1985. С. 429–432; Українська Галицька Армія / ред. Д. Микитюк. Т. 1. Вінніпег, 1958. С. 664–665.

Микола Вітенко

ГОЛЬДБЕРГ

Жигмунд (Зигмунд)

(24.03.1895–27.11.1937) – старшина УГА. За національністю єврей. Н. у м-ку Грималів (нині смт Гримайлів Гусятин. р-ну Терноп. обл.) в сім'ї торговця Мойзеса (Мауриція) Гольдберга. З дитячих літ проживав у Тернополі. Здобув освіту в польс. г-зії (1913). Вчився на аптекаря у Львові.

Під час ПСВ служив в австро-угор. армії. В ГА – від весни 1919. Після переходу за р. Збруч був у Команді етапу армії; 1.08.1919 отримав військ. звання четаря-аптекаря. 1920–21 інтернований у польс. таборах. Згодом після звільнення виїхав до СРСР. Проживав у м. Вязьма (нині Смоленської обл., РФ), завідував аптекою.

Заарештований 2.08.1937. На підставі сфабрикованого звинувачення у "шпигунстві на користь Польщі" та "саботажі з контрреволюційною метою" за постановою наркома НКВС і прокурора СРСР від 21.09.1937 розстріляний у м. Смоленськ.

Петро Гуцал

ГОЛЬДЕЛЬМАН

Соломон Ізраїлевич

(справжнє ім'я: Хаїм-Шолом Срульович; 05(18).12.1885–03.01.1974) – відомий єврейс. наук., громад. і політ.

діяч, учасник Укр. революції 1917–23. Н. у м. Сороки (нині Республіка Молдова). Здобув освіту в середній приватній реальній шк. і комерційній шк. в м. Кишинів (нині Республіка Молдова). Навч. у комерційному ін-ті в Києві (1907–13).

1917–18 – викл. Єврейс. нар. ун-ту в Києві. Вхорив до складу УЦР від єврейс. партії Поалей-Ціон, секретар праці, виконував обов'язки секретаря нац. меншин. 10.12.1918 Директорія прийняла його пропозицію про відновлення нац.-персональної автономії для нацменшин.

1919 – товариш міністра торгівлі і промисловості, товариш міністра праці. На цій посаді, разом з М. Шаповалом, відвідав у 04.1919 м. Станиславів, про що залишив лист “Українсько-жидівські відносини у Галичині”, які ввійшли до зб. “Листи жидівського соціал-демократа про Україну” (Відень, 1921) укр., нім. та їдишем. У ньому є згадки, що під час нац.-демократ. революції 1918 на ЗУЗ “серед наших товаришів найшлися такі, які під час листопадового перевороту робили спроби організації жидівських військових частин для боротьби на боці Українців”, а також про євреїв – вояків УГА, діяльність ЄНРади.

З 1920 – на еміграції у ЧСР, займався наук. і пед. діяльністю. Викладав в Укр. госп. акад-ї в Подєбрадах (з 1922). 1933 заснував у Празі Сіоністську високу школу (Єврейс. вечірній ун-т). Роз-

робив план заснування Укр. тех.-госп. ін-ту, в якому працював (1932–39) до виїзду в Палестину.

В Єрусалимі організував Заочний ін-т сіоністської освіти (1940–60), активно листувався з представниками укр. еміграції, критикував антисемітизм в СРСР.

За заслуги перед укр. наукою обраний дійсним чл. укр. наук. установ – ВУАН (1964), НТШ (1966).

П. і похований у м. Єрусалим (Ізраїль).

Тв.: *Гольдельман С.* Жидівська національна автономія в Україні 1917–1920. Мюнхен; Париж; Єрусалим, 1967.

Літ.: *Биковський Л.* Соломон Ізраїлевич Гольдельман, 1885–1974: біо-бібліографічні матеріали. Денвер; Єрусалим, 1976; *Гай-Нижник П.* Соломон Гольдельман (Нарис життєвого шляху політика-сіоніста, державного діяча УНР і дослідника українського єврейства) // Десятые запорожские еврейские чтения. Запорожье, 2006. С. 419–423; Довідник з історії України (А–Я) / за заг. ред. І. Підкови, Р. Шуста. К., 2001. С. 170; ЕУ / гол. ред. В. Кубійович. Т. 2. Мюнхен, 1957. С. 477; *Павлишин О.* Єврейське населення Східної Галичини у 1918–1919 рр.: соціальний аспект // Галичина. Ч. 12–13. Івано-Франківськ, 2006–07. С. 103–117; *Позребинська І., Гон М.* Євреї в Західноукраїнській Народній Республіці (до проблеми українсько-єврейських взаємин). К., 1997. С. 52; Станиславів у часи Західно-Української Народної Республіки. Документальні свідчення, спогади, оголошення, накази революційної доби / упоряд. І. Монолатій. Івано-Франківськ, 2008. С. 165–172.

Іван Монолатій

ГОНСЬОРОВСЬКИЙ

Генрік-Еразм Леонардович

(Gąsiorowski Henrik Erasm; 01.04.1878–17.01.1947) – польсь. географ, педагог, мандрівник, етнограф, військовик. Н. у м. Заліщики (нині Терноп. обл.). Здобув освіту в г-зіі м. Станиславів (1893), учительській семінарії м. Львів (1898); іспит на вчителя склав у м. Заліщики (1903). Учителював у с. Нижнів (нині Тлумац. р-ну) та м. Тлумац і Коло-